

Вътрешни правила

за извършване на проверка за плагиатство и недостоверност на научни данни в научни трудове на членовете на академичния състав на Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Раздел I. Обхват на Вътрешните правила

Чл. 1 (1) Настоящите Вътрешни правила за установяване на плагиатство и недостоверност на научни данни в научната продукция на академичния и неакадемичния състав в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ определят реда и процедурите, по които Висшето училище има правото и задължението да констатира плагиатство и недостоверност на представените научни данни и да предприеме последващи действия спрямо лицата, допуснали такива нарушения. Те се прилагат независимо от вида на трудовото правоотношение на лицата, спрямо които е образувана проверката. Процедурите се прилагат по отношение на лица, заемащи академични и неакадемични длъжности, както и в процедурите по придобиване на ОНС „Доктор“ и НС „Доктор на науките“, провеждани в Университета.

(2) Настоящите процедури имат характера на „установен ред“ по смисъла на чл. 58, ал. 1, т. 4 от ЗВО и „законоустановен ред“ по смисъла на чл. 35, ал. 1, т. 1 ЗРАСРБ.

Чл. 2 (1) Проверките на сигнали по настоящите Вътрешни правила се образуват и провеждат на принципа на субсидиарността – в случай, че пред Комисията по академична етика към министъра на образованието и науката, създадена на основание чл. 30а от ЗРАСРБ, няма образувана проверка по сигнал, който е приет за разглеждане като допустим по реда на чл. 30, ал. 6 от ЗРАСРБ.

(2) Проверките на сигнали по настоящите Вътрешни правила се образуват и провеждат независимо от сигнализирането на прокуратурата по реда на Наказателно процесуалния кодекс (НПК), евентуално образуването на производството от частен характер по тѣжба на пострадалото лице във връзка с извършено престъпление по чл. 173 от Наказателния кодекс (НК) или граждански иск за нарушено авторство и авторски права по гражданскоправен ред.

(3) Проверките по сигнали по настоящите Вътрешни правила се образуват и провеждат независимо от това, дали научната продукция, за която се твърди наличие на плагиатство или недостоверност на представените научни данни е представена във връзка с участие в процедура за заемане на академична длъжност или придобиване на научна степен или не.

(4) Установяването на плагиатство и недостоверност на представените научни данни не е обвързано със срок и не се влияе от момента на публикуване на научната творба, за която се твърди наличие на плагиатство или недостоверност на представените научни данни.

Раздел II. Компетентен орган

Чл. 3 (1) Сигналът се подава до ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. След получаване на същия ректорът го изпраща до зам. ректора по НИД.

(2) Зам. ректора по НИД, съвместно с юрист от Правен отдел и специалист от отдел „Човешки ресурси“ в 7 дневен срок от деня, следващ деня на получаване на сигнала и приложените към него материали, извършват проверка на допустимостта на сигнала.

(3) Допуснатите до разглеждане сигнали и приложените към тях материали се изпращат от зам. Ректора по НИД до Етичната комисия на СУ.

(4) Етичната комисия разглежда сигнала като следва процедурата, описана в Правила за работа на Комисията. В хода на проверката Комисията може да изиска допълнителни документи, необходими за осъществяване на проверката, както и становища на външни експерти.

(5) Съгласно Правилата за работа на Етичната комисия, Комисията дава възможност на лицето, до което се отнася сигнала, да се запознае с всички постъпили материали и да вземе отношение към тях в срок от 7 дни.

(6) При необходимост Етичната комисия може да изиска от декана на съответния факултет или ръководителя на съответното звено в срок от 5 дни да предложи трима експерти в съответната научна област, които да изготвят становища. Председателят на Етичната комисия предлага на ректора да възложи на тримата експерти изготвянето на становища по сигнала. Становищата се изпращат до Етичната комисия в срок до 14 дни от възлагането.

(7) След разглеждане на постъпилите материали по случая, Етичната комисия подготвя доклад до ректора със заключение за наличието или липсата на плагиатство, а в случай на наличие – за неговия мащаб/формат, съответно - за недостоверност на научни данни. Докладът, съдържащ заключението, се изпраща на ректора с оглед изпълнение на правомощията му по чл. 58, ал. 1, т. 4 ЗВО и чл. 35 ЗРАСРБ в случай, че е установено плагиатство или недостоверност на представените научни данни.

Чл. 4. Когато сигналът за плагиатство се отнася до лице, участващо в процедура по ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ, по въпроса задължително се произнася научното жури, без да се сезира Етичната комисия по чл. 3 от настоящите Вътрешни правила.

Раздел III. Образуване на проверка по сигнал

Чл. 5 (1) Проверката по сигнал по реда на настоящите правила се образува по сигнал от заинтересовано лице по смисъла на & 1, т. 21 от Допълнителните разпоредби на ЗРАСРБ, лица, заемащи други академични длъжности, такива, обучаващи се в СУ, или членове на редакционни колегии на учебни и/или научни издания.

(2) Проверка по анонимни сигнали не се образува. При съмнение, че лицето, посочено в сигнала като негов автор, не е действителния му автор, заместник-ректор по НИД и правоспособен юрист по смисъла на чл. 3 (2) – преценяват горното и представят доклад пред ректора на СУ.

(3) Сигналът, заедно с приложенията към него, се подава в деловодството на СУ на хартиен носител или по електронен път и следва да бъде адресиран до ректора на университета.

Раздел IV. Съдържание на сигнала

Чл. 6 (1) Сигналът по чл. 3 (1) трябва да съдържа:

1. името, адреса и координати за обратна връзка на подателя, както и негов подпис;
2. доказателства за качеството му на лице по смисъла на чл. 5 (1) от настоящите Вътрешни правила;
3. посочване на нарушенията, които се твърдят, научните трудове, в които те са установени, и автора или авторите им;
4. доказателства, подкрепящи твърденията и сигнала;
5. библиографско описание на научния труд (статия, публикуван доклад, учебник, книга или др.), в който е открито плагиатство от публични трудове на друго лице;
6. печатни и/или електронни носители или адреси, на които са достъпни съответните материали или приложени техни копия;
7. кога и как е открито предполагаемото плагиатство.

(2) Доказателствата, подкрепящи твърденията в сигнала по смисъла на предходната алинея, могат да бъдат писмени съпоставки между текстове, графики, схеми, фигури и други, като е допустимо и представянето на указания къде могат да бъдат допълнително установени и събрани допълнителни доказателства.

Раздел V. Проверка на допустимостта на сигнала

Чл. 7 (1) В срок до 7 работни дни от получаването на сигнала допустимостта му се проверява и преценява от зам.-ректора по НИД, юрист от Правен отдел и специалист от отдел „Човешки ресурси“ по смисъла на чл. 3 (2) от настоящите Вътрешни правила.

(2) В случай, че лицето, срещу което е подаден сигналът, е кандидат в неприключила текуща процедура по заемане на академична длъжност или придобиване на научна степен, при която научното жури вече е назначено, сигналът се изпраща за проверка от него.

Чл. 8 (1) При осъществяване на проверката, описана в чл. 6 (1) и чл. 6 (2), съответният компетентен орган не е обвързан единствено с твърденията и доказателствата, представени в сигнала, а може да извършва и допълнителни проучвания и да събира доказателства с цел установяване на обективната истина.

Раздел VI. Осъществяване на проверката при неприключили текущи процедури за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности

Чл. 9 (1) Проверката на сигнала относно лице, което е кандидат за заемане на академична длъжност или придобиване на научна степен в неприключила научна процедура, се осъществява от научното жури на основание чл. 4 (11) ЗРАСРБ.

(2) При извършване на проверката по ал. 1 членовете на научното жури имат право да назначават допълнителни експертизи на представените текстове и преводи в случаите, когато става въпрос за плагиатство от чуждестранни автори и други.

(3) Научното жури задължително запознава лицето, срещу което е подаден сигнал, с неговото съдържание, с приложените към него доказателства, както и с доказателствата, служебно събрани в хода на проверката, като му дава възможност да изрази своето становище, вкл. и да представи допълнителни доказателства или да поиска събирането на такива.

(4) Научното жури се произнася относно наличието или липсата на плагиатство или недостоверност на представените научни данни с мотивиран доклад и решение по тези въпроси.

(5) Докладът по ал. 4 се подписва от всички членове на научното жури, като член на журито може да изрази особено мнение.

(6) Докладът, съдържащ решението на журито, се изпраща на ректора с оглед изпълнение на правомощията му по чл. 58, ал. 1, т. 4 ЗВО и чл. 35 ЗРАСРБ в случай, че е установено плагиатство или недостоверност на представените научни данни.

Раздел VII. Подведомственост в случаите на сезиране на Комисията по академична етика към МОН

Чл. 10 (1) В случаите, когато е образувана проверка във връзка с неприключила текуща процедура за придобиване на научна степен или заемане на академична длъжност и едновременно с това се установи, че проверка по същия предмет е образувана пред Комисията по академична етика към МОН, научното жури я уведомява за хода на проверката по сигнал и препраща цялата информация, вкл. и доклада си към нея.

(2) В съответствие с принципа, въведен в чл. 2, ал. 1 от настоящите Вътрешни правила, научното жури е обвързано с решението на Комисията по академична етика към МОН в случаите, когато тя приеме, че е компетентна да извърши проверката.

Раздел VIII. Осъществяване на проверката по чл. 3 (2) от настоящите Вътрешни правила

Чл. 11 (1) Етичната комисия задължително запознава лицето с подадения срещу него сигнал и приложените доказателства, с доказателствата, служебно събрани в хода на проверката, като му дава възможност в 7 дневен срок да изрази своето мнение, вкл. и да представи допълнителни доказателства или да поиска събирането на такива.

(2) При необходимост Етичната комисия на СУ предлага на ректора да възложи изготвянето на становища на трима експерти, отговарящи на изискванията за членове на научно жури по чл. 4, ал. 4 и ал. 5 на ЗРАСРБ, респ. аналогичните текстове от

ППЗРАСРБ, и които не са в конфликт на интереси по отношение на лицето, подало сигнала, както и на лицето, срещу което е подаден.

(3) Експертите по чл. 3 (б) трябва да са хабилитирани в същата специалност или в същото професионално направление, в което е лицето, автор на проверяваната публикация/публикации.

(4) Определените експерти съставят свои писмени становища, в които анализират детайлно проверяваните публикации и в срок до 14 календарни дни от деня, следващ деня на възлагането, правят своето заключение относно наличието или липсата на плагиатство или недостоверност на представените научни данни.

(5) Окончателното решение за наличието или липсата на плагиатство или недостоверност на представените научни данни се взема от Етичната комисия на СУ на основание становищата на експертите, мнението на лицето, срещу което е подаден сигналът, и на събраните доказателства, и се оформя в доклад на същата в срок до 7 календарни дни след събирането на горните.

(6) Докладът, съдържащ решението на Етичната комисия, се изпраща на ректора с оглед изпълнение на правомощията му по чл. 58, ал. 1, т. 4 ЗВО и чл. 35 ЗРАСРБ в случай, че е установено плагиатство или недостоверност на представените научни данни.

Раздел IX. Действия на ректора след приключване на проверката

Чл. 12. При установяване на плагиатство или недостоверност на представените научни данни в научната продукция на проверяваното лице ректорът на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ издава заповед за прекратяване на трудовото правоотношение на лицето на основание чл. 58, ал. 1, т. 4 ЗВО и чл. 35, ал. 1, т. 1 ЗРАСРБ.

Чл. 13. Информация и копие от заповедите на ректора на висшето училище, след изтичане на сроковете за обжалването им, предвидени в закона, се изпращат на НАЦИД към МОН.

Настоящите правила са приети с решение на Академичния съвет от 14.07.2021 г. с протокол №12.